دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

دوشنبه / ۳ مردادماه ۱۴۰۱/ ۲۵ ذی‌الحجه ۱۴۴۳

۲۵ جولای ۲۰۲۲/ سال بیستم/ شماره ۵۵۰۶ /۸ صفحه / ضمیمه رایگان

ضمیمه‌هفتگی استان‌های خراسان

«دنیای اقتصاد»از آخرین تحولات رابطه تجاری با همسایه شمال‌شرقی گزارش می‌دهد

دروازه پرمخاطره آسیای میانه

«دنیای اقتصاد» از وضع تعرفه‌ای تازه بر صادرات خراسان گزارش می‌هد

چالش جدید صادرکنندگان زعفران

فعالان اقتصادی در حضور معاون رئیس جمهوری اعلام نگرانی کردند

دغدغه دانش بنیانی صنعت

خبر

رئیس اتحادیه کافی‌شاپ‌های مشهد خبر داد

رفع ممنوعیت استفاده کافی‌شاپ‌ها از فضای پیاده‌روها در مشهد

دنیای اقتصاد: رئیس اتحادیه آبمیوه، بستنی و کافی‌شاپ مشهد از رفع ممنوعیت استفاده کافی‌شاپ‌ها از فضای پیاده‌روها خبر داد و گفت: مجددا از ابتدای تیر امسال تمدید و انعقاد قراردادهای جدید برای واگذاری بخشی از پیاده‌روهایی که شرایط لازم را دارد، به واحدهای صنفی در حال انجام است اما شهرداری اجاره‌اش را خیلی افزایش داده و این قیمت نسبت به گذشته چند برابر شده است. به گزارش ایسنا سعید شریف‌زاده درباره گسترش استفاده از فضای اشتراکی میان واحدهای صنفی در مشهد عنوان کرد: واحدهای صنفی زیادی در اتحادیه‌های مختلف نظیر اغذیه‌داران، کافه سنتی‌ها، رستوران‌ها، کافی‌شاپ‌ها و... از فضاهای اشتراکی پیاده‌روها استفاده می‌کنند. تنها در اتحادیه آبمیوه و کافی‌شاپ بیش از ۱۰۰ کسب‌وکار مشهدی از این فضاها استفاده می‌کنند. علاوه بر اقبال مردم نسبت به این فضاها شیوع کرونا در سال‌های اخیر باعث شد استفاده از فضای باز فروشگاه‌ها برای مردم در اولویت بالاتری نسبت به فضای سربسته و داخل مغازه‌ها باشد چرا که امکان انتقال ویروس در محیط باز نسبت به محیط‌های بسته کمتر است. شریف زاده با اشاره به شروع موج هفتم کرونا در کشور گفت: علی‌رغم اینکه دوباره شیوع بیماری کرونا در سطح جامعه تشدید شده اما استفاده از فضاهای باز برای کسب‌وکارها دشوارتر شده است. در شرایطی که باید به واحدهای صنفی تسهیلاتی داده شود تا شیوه‌نامه‌های بهداشتی بهتر رعایت شود، نرخ اجاره پیاده‌روها افزایش چندبرابری داشته است؛ به طوری که بعضی از واحدهای صنفی به ناچار و به دلیل هزینه‌هایی که در گذشته برای دکور، سازه‌ها و فضاهای بیرونی خود انجام داده بودند، قرارداد خود را تمدید کردند وگرنه علی‌رغم اینکه این فضاها به رونق کسب‌وکارها کمک می‌کند، به دلیل گران بودنش، تمایلی برای تمدید قراردادهای خود نداشتند. شریف‌زاده در پاسخ به سوالی درباره رفع ممنوعیت استفاده از فضای پیاده‌روها خاطرنشان کرد: مدتی است که ممنوعیت مطرح شده در گذشته برطرف شده و از ابتدای تیر ماه انعقاد قراردادهای جدید و تمدید اجاره پیاده‌روهای واحدهای قبلی در حال انجام است اما متوجه شدیم که هزینه استفاده از این فضاها نسبت به سال قبل افزایش چشمگیری داشته و چند برابر شده که قابل توجه است. رئیس اتحادیه آبمیوه، بستنی و کافی‌شاپ مشهد افزود: مسلما انتظار ما به عنوان اتحادیه این است که شرایط برای کسب‌وکارهای ما آسان‌تر باشد اما در این موضوع اتحادیه هیچ نقش اجرایی ندارد و فضای پیاده‌رو را شهرداری اجاره می‌دهد و طرف حساب شهرداری هم واحدهای صنفی و مغازه‌هاست. تنها در صورتی که تعداد زیادی از اعضا از ما درخواست داشته باشند، می‌توانیم در قالب نامه‌ای موضوع را پیگیری کنیم.

● انتظار مردم از تسهیل‌گری شهرداری

شریف زاده با بیان اینکه باید توجه داشت که این مساله موجب افزایش هزینه تمام شده محصولات یک واحد صنفی می‌شود، متذکر شد: شهرداری یک مجموعه خصوصی نیست و از نگاه مردم یک ارگان دولتی دیده می‌شود و انتظار است که خود باعث افزایش قیمت و گرانی نشود. واحدهای صنفی ما به دلیل اینکه در گروه کالا و خدمات قرار می‌گیرند، می‌توانند محصولات خود را بر اساس هزینه تمام شده با سود معین قیمت‌گذاری کنند؛ یعنی یک واحد صنفی به دلیل اینکه هزینه‌های کمتری دارد، ممکن است کالایی را ارزان‌تر ارائه کند اما واحد دیگر به دلیل خرج‌های بیشتر قیمت بالاتری داشته باشد.

«دنیای اقتصاد» از وضع تعرفه‌ای تازه بر صادرات خراسان گزارش می‌هد

چالش جدید صادرکنندگان زعفران

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور باغبانی

جمهوری اسلامی ایران
بسمه تعالی
تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین

شماره: ۱۴۰۱/۸۰۰/۱۵۱۱۶
تاریخ: ۱۴۰۱/۳/۱
پیوست: ندارد

جناب آقای دکتر عسکرزاده
معاون محترم توسعه بازرگانی

موضوع: اقلام صادراتی معاف از نیم درصد عوارض صادرات محصولات آب بر

سلام علیکم

با احترام، با عنایت به نامه شماره ۱۴۰۱/۱۰۷/۳۴۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۷ عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع و معادن کشاورزی کرمان درخصوص تعیین اقلام صادراتی مشمول عوارض جبران صادرات آب مجازی، به استحضار می رساند با توجه به اینکه محصولات زیربخش باغبانی اعم از محصولات گلخانه ای، گل و گیاهان زینتی، قارچ خوراکی، گیاهان دارویی و میوه های دانه دار(سیب، گلابی، به)، هسته دار (گیلاس، آلبالو، هلو، شلیل، زردآلو، آلو و کوجه)، میوه های خشک و خشکباری (پسته، گردو، بادام، کشمش، برگه زردآلو و ...)، میوه های ریز (انگور، توت فرنگی، توت درختی، تمشک) و سایر محصولات سردسیری باغبانی(زرشک، عناب، سنجد، سماق، زغال اخته) محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری (خرما، انجیر، کیوی، انار و ...) دارای مزیت صادراتی بوده و جایگاه ویژه ای در تامین ارز مورد نیاز کشور و مثبت نمودن تراز تجاری بخش کشاورزی دارند. لذا خواهشمند است کلیه محصولات فوق، از اعمال و برقراری نیم درصد عوارض صادراتی معاف و مشمول عوارض صادرات محصولات آب بر نگردد.

محمدمهدی برومندی
معاون وزیر
برومندی

بهناز رحیمیان
■ خبرنگار

دنیای اقتصاد: طلای سرخ خراسان، سلطان ادویه‌ها، زعفران این محصول، خوشرنگ، خوش طعم، خوش عطر، اشتغال‌زا، ارزآور که سال‌هاست بر تارک محصولات کشاورزی ایران می‌درخشد و هویت خراسان محسوب می‌شود، هر روز با چالش جدیدی روبرو می‌شود و فعالان این حوزه از کشاورز و تولیدکننده تا صادرکننده را در ادامه فعالیت دلسرد می‌کند. دولت پس از اعمال قوانین دست و پاگیری چون تعرفه گمرکی، تعهد ارزی و... این بار و از ابتدای سال جاری با وضع عوارض نیم درصدی بر صادرات محصولات آب‌بر، تحت عنوان «عوارض صادرات آب مجازی» که شامل زعفران و گیاهان دارویی هم می‌شود، هزینه‌های دیگری را به صادرکنندگان تحمیل کرده است. این قانون سبب اعتراض شدید فعالان اقتصادی در حوزه صادرات شده است. آب مجازی مقدار آبی است که یک کالا یا یک فرآورده کشاورزی طی فرآیند تولید مصرف می‌کند تا به مرحله تکامل برسد. مثلا برای تولید یک کیلوگرم گندم، ۱۳۰۰ لیتر آب مصرف شده است. با توجه به اینکه عمده آب مصرف شده طی فرایند تولید، در محصول نهایی وجود فیزیکی ندارد و در حقیقت بخش بسیار ناچیزی از آب مصرفی در پایان به عنوان آب واقعی در بافت محصول باقی خواهد ماند به این آب صفت مجازی اطلاق می‌شود.

● زعفران، محصول کم آب‌بر

تمام کارشناسان متفق‌القول هستند که زعفران محصول بسیار کم آب‌طلب است و علت کشت آن در مناطق خشک هم نیاز آبی محدود این گیاه است.

به گفته رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران، زعفران محصول کم آب‌طلبی بوده و معمولا در طول سال به ۵ نوبت آبیاری نیاز دارد که یک نوبت آن در مهرماه است و بقیه در طول زمستان انجام شده که معمولا از طریق نزولات آسمانی برف و باران، تامین می‌شود. غلامرضا میری، معتقد است کارشناسان حوزه زعفران هم بر کم آبیری محصول زعفران اذعان دارند و عوارض صادرات آب مجازی برای این محصول، یک تصمیم غیر کارشناسی است. ضمن اینکه پیش از این بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی، اخذ هرگونه عوارض برای محصولات کشاورزی صادراتی، ممنوع بوده است. علی شریعتی مقدم، رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی خراسان رضوی وضع عوارض آب مجازی برای محصولات کشاورزی به ویژه محصولات صادراتی کم آب‌بر مانند زعفران را نشان‌دهنده بی‌توجهی در یک تصمیم اداری و تجاری دانسته و می افزاید: در واقع کالاهایی که میزان مصرف آب بیشتری دارند به ویژه در حوزه صنعتی مانند فولاد مشکل‌ساز هستند و آب مصرفی را از سایر بخش‌ها در مرکز ایران و مناطق خشک مانند خراسان، می‌بلعند و باید در نهایت جایگزینی برای آن پیش‌بینی شود.

● ادامه روند کاهش میزان صادرات زعفران

میزان صادرات زعفران در سال ۱۳۹۹ به میزان۳۲۴ تن بوده که این رقم در سال ۱۴۰۰ با ۱۹ درصد کاهش به ۲۶۲ تن رسیده است و پیش‌بینی می‌شود این روند کاهشی در ۱۴۰۱ هم ادامه داشته باشد.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران یکی از دلایل کاهش صادرات را عوارض آب مجازی دانسته و در خصوص رفع تعهد ارزی که از موانع اصلی صادرات بوده، می‌گوید: منظور ما از رفع تعهد ارزی، این نیست که زر را داخل کشور نیاوریم، ما آمادیم تا اگر ارز به داخل کشور برنگردد هر عقوبتی که قانون تعیین کند، متحمل شویم. مطالبه ما این است که ارز حاصل از صادرات را در کشور به صورت توافقی بفروشیم زیرا امروز ناچاریم برای تسویه، هر دلار را ۶ هزار تومان ارزان‌تر بفروشیم که صادرکننده برای یک کیلو زعفران معادل ۱۶۰۰ دلار، باید ارز خود را ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان از بازار ارزان‌تر بفروشد.

وی تصریح می‌کند: اکنون در بازارهای جهانی هر کیلو زعفران ۱۳۰۰ دلار فروخته می شود در حالی که نرخ تعرفه گمرکی ۱۵۹۸ دلار است. در واقع صادر کننده ۱۳۰۰ دلار ارز وارد کشور می‌کند اما به دولت باید ۱۶۰۰ دلار بدهد یعنی صادر کننده ۳۰۰ دلار ارز را باید از بازار آزاد خریده و آن را ۶ هزار تومان کمتر به دولت بدهد. با شرایط فعلی و در نظرگرفتن قوانین صادراتی، در مجموع معادل ۱۵ میلیون تومان بابت هر کیلو زعفران به هزینه‌های صادرکننده افزوده می‌شود.

رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی خراسان رضوی هم درباره آسیب‌های ناشی از قیمت پایه گمرکی و قیمت صادراتی زعفران معتقد است اکنون صادرات زعفران بیش از ۴۰ درصد کاهش یافته است در حالی که سال گذشته علی رغم کاهش ۶۵ تا ۷۰ درصدی تولید زعفران، باز هم با مازاد محصول مواجه بودیم و این بیانگر ضرورت یافتن یک راهکار و قائل‌شدن تسهیلاتی برای حجم بیشتر صادرات است.

به گفته شریعتی مقدم، تعهد ارزی سبب شده تا یک سری از صادرکنندگان اصیل و دلسوز کشور از چرخه صادرات خارج شوند. باید تعدیلی در کمک به واحدهایی که نتوانستند از سال ۹۷ تا کنون تعهدات خود را علی‌رغم میل باطنی انجام دهند، در نظر گرفته شود، این تعهدات یا باید بخشیده شود و یا با یک هزینه جزئی اجازه فعالیت پیدا کنند.

● قاچاق زعفران، لطمه به حیثیت این محصول است

میری معتقد است صادرکنندگان سال‌ها برای حفظ جایگاه زعفران در بازارهای جهانی تلاش کرده و مشتری جذب کرده‌اند. از سوی دیگر تلاطمات بازار زعفران لطمات زیادی را به کشاورزان ما وارد می‌کند به ویژه در شرایطی که به دلیل خشکسالی آنان نمی‌توانند در جنوب خراسان و زمین‌های کوچک محصول دیگری را کشت کنند.

وی در ادامه به جولان قاچاقچیان زعفران در بازارهای هدف صادرات با سوءاستفاده از این شرایط، تاکید کرده و می‌افزاید: اکنون قاچاقی، زعفران را به صورت غیرقانونی از کشور خارج کرده و در بازارهای هدف صادراتی این محصول را ۲۰ درصد ارزان‌تر از صادرکنندگان قانونی می‌فروشد. زیرا قاچاقچی هزینه‌هایی مانند رفع تعهد ارزی، عوارض آب مجازی، تعرفه گمرکی و سایر هزینه‌های سربار را نمی‌پردازد.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران معتقد است جلوی قاچاق را نمی‌توان گرفت همان‌گونه که امروز قاچاقچیان مواد مخدر با وجود مجازات‌های شدید مانند اعدام هم به کار خود ادامه می‌دهند بنابراین برای جلوگیری از قاچاق زعفران باید موانع صادراتی برای صادرکنندگان واقعی و قانونی، برداشته شود تا ورود قاچاقچی به این حوزه دیگر مقرون به صرفه نباشد.

به گفته شریعتی مقدم باید شرکت‌هایی که در حوزه زعفران سرمایه‌گذاری کردند و با استاندارد، بسته بندی‌های مطلوب و کیفیت بالا، و بهره‌گیری از روش‌های مدرن موفق به حضور در بازارهای جهانی شده‌اند، بتوانند از این فرصت استفاده کرده و محصولات با کیفیت را عرضه کنند اما در شرایط فعلی صادرات قانونی جای خود را به قاچاق و تقلب داده است. طبعا هرچه محدودیت برای فعالیت سالم و منطقی ایجاد شود از سوی دیگر راه‌های جانبی که سهل‌تر هم هستند، پیدا می‌شود.

● پیگیری معافیت از عوارض صادرات آب مجازی

در سایت دنیای زعفران در تاریخ ۴ خرداد ۱۴۰۱ در گزارشی با عنوان «مسئله عوارض آب مجازی زعفران حل شد؟» تصویر نامه‌ای از معاونت امور باغبانی خطاب به معاون توسعه بازرگانی با «موضوع اقلام صادراتی معاف از نیم درصد عوارض صادرات محصولات آب بر» منتشر شده که در آن آمده است با درخواست عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی کرمان، برخی از محصولات که دارای مزیت صادراتی بوده از اعمال برقراری نیم درصد عوارض صادراتی معاف و مشمول عوارض صادرات محصولات آب‌بر نگردد. البته به نظر می‌رسد پس از دوماه از انتشار این نامه هنوز اقدامی در این باره انجام نگرفته است!

در تماسی با روابط عمومی جهاد کشاورزی خراسان رضوی جویای اقدامات این سازمان در خصوص پیگیری این موضوع شدیم. مسوولان این بخش اظهار کردند که این قانون در سطح ملی و کشوری بوده و باید از طریق وزارت جهاد کشاورزی پیگیری شود! در حالی که محصول زعفران یک محصول استراتژیک محسوب شده و خراسان بزرگ به عنوان بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده زعفران درکشور و دنیا شناخته می‌شود، انتظار می‌رود تا مسوولان دولتی استانی به ویژه در جهاد کشاورزی با اشراف کامل به این موضوع ورود پیدا کرده و در صدد رفع این مانع صادراتی باشند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران در خصوص پیگیری این موضوع می‌گوید: ما اکنون برای حل این معضل باید به جهاد کشاورزی خراسان رضوی، سازمان صمت و استانداری (نماینده تام الاختیار دولت در استان) که متولی صادرات هستند نامه ارسال کنیم. اگر چه این یک قانون در سطح ملی و وزارتی است اما مدیران استانی هم باید به این موضوع توجه کنند که عوارض آب مجازی و سایر هزینه‌های سربار تا چه میزان بر صادرات استان تاثیر گذار بوده و به آن لطمه می‌زند اما به نظر می‌رسد هنوز دغدغه مندی نسبت به این ماجرا در استان به وجود نیامده است. حداقل کاری که مسوولان استانی برای حل این معضل می‌توانند انجام دهند این است که درخواست صادرکنندگان را به مسوولان کشوری در تهران، منعکس کنند.

وی خاطرنشان می‌کند: البته ما این موضوع را در شورای گفت‌وگوی استان مطرح کردیم و این شورا در حال پیگیری است. قرار است جلسه ای با حضور استاندار در این رابطه برگزار شود که طبعا مسوولان جهادکشاورزی و سایر مسوولان استانی هم حضور خواهند داشت و ما می‌توانیم از موضع خود دفاع کنیم. رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی هم در باره پیگیری این موضوع می‌گوید: پس از ابلاغ بخشنامه عوارض آب مجازی به گمرکات، از سوی وزیر جهاد کشاورزی و همچنین سازمان توسعه تجارت به نمایندگی از وزارت صمت طی نامه‌ای خواستار حذف این قانون و جهت دهی آن فقط برای محصولات آب بر شدند اما تاکنون هیچ نتیجه‌ای در بر نداشته است. اکنون فعال اقتصادی در بخش کشاورزی با موضوع یک جانبه‌ای مواجه شده که خود دولتمردان در حد وزیر هم نمی‌توانند آن را اصلاح کنند و اگر هم امکانی وجود داشته باشد قطعا زمان‌بر خواهد بود.

وی می‌افزاید: در ابتدای امسال در ملاقاتی با وزیر جهاد کشاورزی، ایشان قول‌هایی برای حذف این عوارض دادند. نکته اینجاست که عملیاتی‌شدن مشکلات به سرعت انجام می‌گیرد اما برای اصلاح یا حذف آن، روند کار به شدت کند است. وضع عوارض آب مجازی برای محصولات کم آب‌بر مانند زعفران، گیاهان دارویی، خشکبار که ما در این حوزه‌ها مزیت داریم، از عجیب‌ترین تصمیمات به شمار می‌رود.

● نقش تشکل‌ها در تصمیم‌سازی‌ها

تجربه نشان داده است که عدم حضور کارشناسان، متخصصان و فعالان اقتصادی با تجربه در سیاست‌گذاری‌های کلان کشوری منجر به تصمیم‌گیری‌های غیر منطقی و غیرکارشناسانه شده و این موضوع همواره مورد انتقاد ذینفعان بوده است.

به گفته میری، طبق قانون و توافق‌نامه معمولا برای تصمیم‌گیری در حوزه یک کالا و محصول در بخش صادرات از تشکل‌های صادراتی مربوط برای اظهار نظر کارشناسی، دعوت به عمل آید. اما برای تصمیم‌گیری در مورد عوارض نیم درصدی صادرات آب مجازی از تشکل‌هایی مانند شورای زعفران و اتحادیه صادرکنندگان دعوتی نشده و فقط بخشنامه به گمرک برای اجرا ابلاغ شده و این مبلغ هم از صادرکنندگان دریافت می‌شود.

شریعتی مقدم معتقد است برای یک فعال اقتصادی روند تصمیم‌سازان از این درجه از اهمیت برخوردار است که بدانند چه برداشت، دانش و تعمقی در آن موضوع وجود دارد. زمانی که این فعال اقتصادی با تصمیماتی که از پایه و اساس اشتباه است، مواجه می‌شود، در واقع برای روند فعالیت‌های منطقی و عاقلانه با چالش روبرو می‌شود.

رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق خراسان رضوی، جنبه مالی و اقتصادی را تنها بخشی از این مشکل دانسته و می‌افزاید: مشکل بزرگتر صادرکنندگان در واقع روند تصمیم‌گیری‌ها بوده زیرا از سال‌ها پیش ما همواره با این موضوع مواجه بودیم. تجربه نشان می‌دهد که در کشور ما کلا به موضوع صادرات نسبت به واردات توجه کمتری می‌شود. اکنون صادرات ما علی‌رغم دستور و تاکید مقام معظم رهبری بر توسعه صادرات غیرنفتی، متاسفانه بر اساس توجه و تمرکز بر نفت و دورزدن تحریم‌ها برنامه‌ریزی می‌شود. در صادرات غیر نفتی هم تمرکز بر صنایع بالادستی، پتروشیمی و میعانات گازی و فولاد بوده است.

این فعال اقتصادی تصریح می‌کند: شاید در برخی استان‌ها به دلیل دارا بودن صنایع بزرگ و ماهیت سرمایه‌گذاری بتوان این توجه را تا حدودی منطقی دانست اما در خراسان بزرگ که مزیت اقتصادی و ایجاد اشتغال بر صنایع کوچک و متوسط متمرکز است، اثرات سوء این‌گونه تصمیم‌گیری‌ها بیشتر مشهود است.

رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق مشهد معتقد است قطعا باید در چرخه تصمیم‌گیری‌ها یک بازنگری جدی انجام گیرد زیرا این مصادیق نشان‌دهنده مشکل بزرگی در تصمیم‌سازی، است.

وی با اشاره به اینکه بیشترین آسیب از سال ۹۷ متوجه صادرکنندگان محصولات کشاورزی بوده، می‌افزاید: این موضوع به ویژه برای محصولاتی که قیمت پایه صادراتی آن‌ها بالاتر بوده، مشهودتر است. ضمن اینکه دولت از ابتدای اردیبهشت ۹۷ موظف به بازنگری قیمت‌ها هر دوماه بوده که البته این کار انجام نشده است. روش محاسبه قیمت‌های پایه صادراتی هم به طور کلی اشتباه است.

خبر مرتبط

در روزهای پایانی تیرماه و در نودوپنجمین نشست شورای گفت‌وگو خراسان رضوی با حضور استاندار، «راهکارهای افزایش صادرات زعفران» به عنوان دستور کار مورد بحث و بررسی قرار گرفت و موانع صادراتی زعفران مطرح شد. به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی خراسان رضوی، ابوالفضل چمندی، معاون اقتصادی استاندار خراسان رضوی در این باره اظهار کرد: در ۲۰ روز گذشته با معاون اقتصادی رئیس جمهور مذاکراتی جدی داشتیم تا استان‌هایی که تولید بیش از ۷۰درصد یک محصول را انجام مدهند، قیمت‌گذاری پایه گمرکی در همان استان صورت گیرد و این موضوع مورد موافقت قرار گرفته است.

وی افزود: در خصوص عوارض آب مجازی نیز با وزارت جهاد کشاورزی مکاتبه کردیم تا این عوارض از محصول زعفران اخذ نگردد. در این حوزه با دولت رایزنی کردیم و مورد موافقت اولیه قرار گرفته است. علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی استان هم در این جلسه با اشاره به پیشنهادهای مورد توافق بخش خصوصی و دولتی در موضوع زعفران، گفت: تقاضای بازنگری و حذف نیم درصد عوارض صادرات آب مجازی از محصول زعفران از طریق طرح درجلسات شورای مرکز و با همکاری مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی ظرف مدت دو هفته پیگیری شود.

رئیس اداره ترانزیت راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی:

آماده ۲۴ ساعته کردن گذرگاه دوغارون هستیم اما طالبان تمایلی نشان نداده است

دنیای اقتصاد: رئیس اداره ترانزیت راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی گفت: ایران با فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای ۲۴ ساعته کردن فعالیت گذرگاه مرزی دوغارون، آمادگی کامل دارد.

به گزارش ایرنا مرتضی مجردی افزود: پیش از این تمایل خود به شبانه روزی کردن تردد از گذرگاه مرزی دوغارون - اسلام قلعه را به مسوولان اجرایی افغانستان منتقل کرده بودیم اما تاکنون پاسخ مثبتی از همسایه شرقی دریافت نشده است.

وی گفت: مسوولان مرزی استان و راهداری حتی آمادگی دارند تا نسبت به حذف یا کاهش عوارض متقابل عبور ناوگان از مرز، که در افغانستان به «خاک پولی» معروف است، اقدام کنند اما در این خصوص نیز شاهد همکاری از سوی حاکمان فعلی و سابق افغانستان نبوده‌ایم.

رئیس اداره ترانزیت راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی ادامه داد: پس از روی کار آمدن طالبان، ما به مدت یک هفته دریافت عوارض مرزی متقابل را متوقف کردیم اما باز هم طرف افغانستانی به دریافت این عوارض ادامه داد، لذا ما نیز مطابق با عرف مناسبات مرزی، دریافت این عوارض را از سر گرفتیم.

مجردی ادامه داد: به تازگی منابع خبری اعلام کرده اند مرزهای «توورخم» و «اسپین بولداک» در مرز افغانستان و پاکستان و بنا به توافقات ۲ جانبه فعالیت خود را ۲۴ ساعته کرده اند که اتخاذ تصمیمی مشابه در مرزهای ایران نیز می تواند روند تجارت بین ۲ کشور ایران و افغانستان را تسهیل نماید. هم اینک روزانه ۴۵۰ دستگاه کامیون به صورت ورود و خروج در قالب پایانه مرزی، منطقه ویژه اقتصادی دوغارون و بازارچه مرزی از گذرگاه مرزی دوغارون - اسلام قلعه تردد دارند.البته طی هفته های اخیر با رایزنی های صورت گرفته روزهای جمعه خروج ناوگان تجاری از دوغارون به افغانستان انجام می شود که قبلا این توافق وجود نداشت.

به گزارش ایرنا گذرگاه مرزی دوغارون در مرز ایران و افغانستان در فاصله ۱۸ کیلومتری تایباد قرار دارد و سالانه حدود ۱۵ میلیارد دلار صادرات، سه میلیارد دلار ترانزیت خروجی و ۲۰ میلیون دلار واردات از طریق مرز دوغارون بین ایران و افغانستان انجام می‌شود.

برادر ارجمند
جناب آقای محمود محمدی
درگذشت عموی گرامیتان را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌نماییم و از پروردگار مهربان برای آن تازه سفر کرده رحمت واسعه و برای شما صبر و تندرستی آرزومندیم.
میرزاده، رمارم

خبر

سفر قائم‌مقام تولیت آستان قدس رضوی به عراق

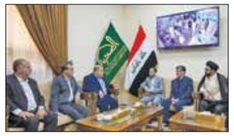

دنیای اقتصاد: قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی که به دعوت تولیت آستان مقدس علوی و با هدف شرکت در همایش امنای اعتاب مقدسه به عراق سفر کرده است، با مسوولان عالی رتبه حرم‌های مطهر حسینی، عباسیه و عسکریه، دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش ایسنا حضور در جشنواره غدیریه حرم مطهر علوی در نجف اشرف و شرکت در همایش اعتاب مقدسه جهان اسلام، دو هدف اصلی سفر مالک رحمتی و هیات همراه به عراق است و دیدارهای جداگانه با متولیان اعتاب مقدسه با رویکرد توسعه همکاری‌ها برای ارتقای سطح خدمت‌رسانی به زائران اهل بیت(ع) برنامه‌ریزی شده است.

بر اساس گزارش روابط عمومی آستان قدس رضوی، قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی همچنین از طرح‌های توسعه‌ای در حال اجرا در اماکن متبرکه این آستان‌های مقدس بازدید کرد و در جریان این پروژه‌ها قرار گرفت. همچنین قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی طی روزهای گذشته نیز علاوه بر دیدار و گفت‌وگو با نماینده رهبر معظم انقلاب در عراق، در جلسه‌ای مشترک با سفیر ایران و سرکنسول ایران در نجف اشرف، ضمن بررسی نیازهای زائران ایرانی اربعین حسینی و اقدامات لازم برای میزبانی شایسته از آن‌ها، آمادگی خادمان حضرت رضا(ع) برای تقویت همکاری‌ها در این خصوص را اعلام کرده است.

استاندار:

تاخیر در احداث خط لوله جدید گاز به مشهد قابل قبول نیست

ایرنا: استاندار خراسان رضوی گفت: عملیات آغاز احداث خط جدید انتقال گاز به مشهد با تاخیر سه ماهه رو به رو شده و باید در اجرای این طرح مهم تعجیل و به آن توجه ویژه شود و این میزان تاخیر در اجرای طرح قابل قبول نیست.

یعقوبعلی نظری روز شنبه در بازدید از شرکت گاز خراسان رضوی افزود: اگر مشکلی در خصوص این طرح وجود دارد اعلام شود تا پیگیری لازم با تهران و وزارتخانه های مرتبط انجام شود.

وی ادامه داد: با عنایت به بهبود روابط با ترکمنستان و بحث سواپ گاز با این کشور، باید از طرح ذخیره سازی گاز در منطقه سرخس و آغاز احداث خط انتقال جدید گاز به مشهد اطمینان حاصل شود تا تامین گاز مشهد در بخش صنعت و خانگی در آینده با مشکل مواجه نشود.

استاندار خراسان رضوی گفت: توزیع گاز در زمستان ۱۴۰۰ به خوبی مدیریت شد و لازم است از هم اکنون اقدامات لازم برای زمستان ۱۴۰۱ برای تامین گاز پایدار صورت گیرد.

چشم‌انداز مراودات ایران و ترکمنستان

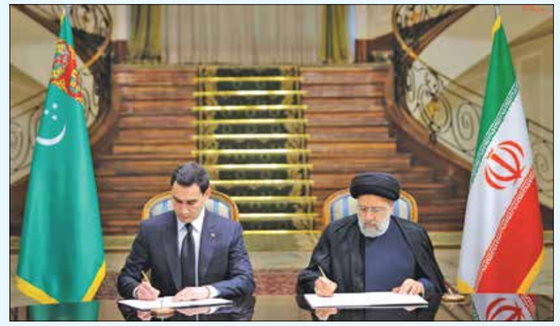

امید رحیمی / کارشناس مسائل حوزه آسیای مرکزی

پس از سفر روسای جمهور ایران و ترکمنستان به کشورهای یکدیگر و رایزنی‌هایی متعددی که بین مقامات دو کشور جهت بازگشایی مرزها و تردد ناوگان ایرانی به ترکمنستان و دیگر کشورهای آسیای میانه صورت گرفت، تغییراتی نسبی در روند مراودات دو کشور ایجاد شده است که باید دید وضعیت در آینده چگونه پیش خواهد رفت.

در ارزیابی روابط کنونی تهران و عشق‌آباد در وهله نخست باید دید که قرار است تغییرات نسبت به چه دوره و بازه زمانی تحلیل بشود. اگر در بازه کوتاه مدت در نظر بگیریم، می‌توان نتیجه گرفت که تغییرات اخیر قابل توجه بوده است. اما در بلند مدت مثلا در بازه زمانی ۱۰ ساله، مولفه‌های ساختاری بیشتری لحاظ می‌شود که ممکن است تغییرات بسیار کمرنگ‌تر باشد. عمده پژوهشگران و متخصصان در این حوزه معتقدند ایران و ترکمنستان به لحاظ همسایگی و مجاورت جغرافیایی و وابستگی متقابل ژئوپلیتیکی، همواره روابط پایداری خواهند داشت و ممکن است در برخی بازه‌ها به دلیل اختلاف نظر در پاره‌ای امور، سیاست واگرایانه را نسبت به یکدیگر به کار بگیرند و در برخی موارد این سیاست به شکل همگرایانه باشد. اما به طور کلی در بلند مدت تغییری ایجاد نخواهد شد. در بازه کنونی نیز هدف دو کشور از توسعه روابط درحقیقت رسیدن به وضعیتی است که پیش‌تر داشتند. تا سال ۱۳۹۳ روسای جمهور ایران و ترکمنستان حداقل سالی یک الی دو دیدار را در تهران یا عشق‌آباد برگزار می‌کردند و از این حیث، چنین رفت و آمدها و تعامل‌های دوجانبه به جز آن که از سال ۹۴ برای حدود ۶ سال کمرنگ شد، در باقی دوره‌ها به همین نسبت پررنگ بوده است.

از طرف دیگر هم باید نگاهی به شرایط داخلی ترکمنستان داشت. آقای سردار بردی‌محمداف سومین رئیس‌جمهور ترکمنستان است که نسبت به دو رئیس‌جمهور پیشین بسیار جوان‌تر می‌باشد. وی کمتر از یک سال است که به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب شده و از این حیث تلاش زیادی برای اثبات توانمندی‌های خود خواهد داشت. نگاه وی برای تحول در سیاست خارجی و به ویژه تحرک در رویکردهای اقتصادی و تجاری ترکمنستان می‌تواند زمینه‌ساز برخی تغییرات در دیدگاه‌های این کشور باشد. طبیعتا در چنین شرایطی، بهبود روابط ترکمنستان با همسایگان و شرکای راهبردی یک امر مهم محسوب می‌شود. از این رو است که اولین سفر رسمی خارجی سردار بردی‌محمداف به روسیه و سپس به ایران انجام گرفت.

در عین حال این واقعیت را هم باید در نظر داشت که روابط ایران و ترکمنستان در دوره استقلال این کشور، همیشه دوستانه و گرم بوده و تنها در یک دوره کوتاه اختلاف نظرهایی بین دو کشور به وجود آمد. در همین حال باید توجه داشت که صرف این اختلافات عامل سردی روابط اخیر نبود و پاندمی کرونا نیز به دلیل حساسیت‌های بیش از حد ترکمنستان، در این زمینه موثر بود. به هرحال ترکمنستان خود را کشوری عاری از کرونا می‌دانست و از این رو سختگیرانه‌ترین پروتکل‌های کرونایی در جهان را به اجرا درآورد که بر روابط خارجی این کشور، از جمله با ایران نیز سایه افکند. با این حال اکنون شرایط بازتری را می بینیم و بازگشایی مرزهای ترکمنستان برای عبور کامیون‌های خارجی در این چارچوب از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. موضوع دیگری که در چارچوب تعاملات ایران و ترکمنستان حائز اهمیت است، حوزه مبادلات گازی است. توافق ایران، ترکمنستان و آذربایجان برای سوآپ گاز در حال توسعه و افزایش ظرفیت است و این موضوع مهمی برای تهران و عشق‌آباد محسوب می‌شود. همچنین اخیرا شاهد آن بودیم که محموله‌ای بزرگ از بنزین ترکمنستان از مسیر ایران و از بندر امام خمینی برای صادرات به مقاصد از پیش تعیین شده بارگیری شد که این نیز خبر مهمی در تعاملات دو کشور محسوب می‌شود.

در رابطه با اینکه استان خراسان چگونه می‌تواند از ظرفیت به وجود آمده استفاده کند باید گفت که خراسان رضوی، شمالی و گلستان استان‌هایی هستند که به دلیل مجاورت جغرافیایی و اشتراکات فرهنگی و قومی نقش مهمی را در روابط دو جانبه ایران و ترکمنستان ایفا می‌کنند. کریدور سرخس مهمترین شاهراه ارتباطی ایران و آسیای مرکزی به شمار می‌رود. در عین حال اشتراکات فرهنگی، قومی و تاریخی بین مردم دو سوی مرزها که ریشه در تاریخ دارد باعث شده تا این استان‌ها بیش از دیگر استان‌های کشور دارای شبکه‌های ارتباطی تجاری با تجار ترکمنستانی باشند. از طرف دیگر، خراسان رضوی باتوجه به اینکه قطب اقتصادی شمال شرق کشور به شمار می‌رود نسبت به دیگر استان‌های همجوار شرایط اقتصادی ویژه‌تر و درواقع پتانسیل بالاتری برای گسترش روابط تجاری خود با ترکمنستان خواهد داشت.

در نهایت باید اشاره داشت که در حوزه ترانزیت هم ایران و هم سایر کشورها نگاه ویژه‌ای نسبت به ترکمنستان دارند. اگرچه همچنان سختگیری‌هایی برای تعاملات ترانزیتی وجود دارد، اما نباید از یاد برد که ترکمنستان به هر حال کشور نسبتا بسته‌ای است و باز شدن مرزهای آن در شرایط پساکرونا مشابه سایر کشورها نخواهد بود. اینجا نیز جهت ارزیابی بهتر باید رویکردی مقایسه‌ای داشت. تا ماه گذشته نه‌تنها کامیون‌های ایرانی، بلکه هیچ کامیون خارجی به دلیل پروتکل‌های کرونایی حق ورود به قلمرو ترکمنستان را نداشت و محموله‌های تجاری معمولا توسط ترکمنستان تا مرزهای کشورهای مجاور یعنی ازبکستان و قزاقستان منتقل می‌شد. این موضوع برای شرکای تجاری دیگر کشورهای آسیای مرکزی نظیر ترکیه نیز مشکل‌ساز شده بود. با این حال از ابتدای ماه جاری این مسیر برای عبور کامیون‌های خارجی باز شده و اولین کامیون ایرانی هم با عبور از خاک ترکمنستان به ازبکستان وارد شد. این خود تحول مهمی است، اما به این معنی نیست که کلیه محدودیت‌ها برداشته شده است. البته در کنار محدودیت‌های مرتبط با پاندمی کرونا، باید به این نکته نیز توجه داشت که برخی محدودیت‌های مرتبط با تحریم‌ها و انتقال پول و مسائل دیگری از این دست نیز همچنان وجود دارد که البته امیدواریم این مسائل نیز به زودی در چارچوب توافقات دو کشور و در پرتو توسعه مناسبات حل‌وفصل و یا کمرنگ شوند.

ریشه اصلی اختلاف نظرهای سال‌های اخیر ایران و ترکمنستان به مساله بدهی‌های ایران به این کشور باز می‌گردد که بخش عمده آن به دلیل واردات گاز بوده است

دنیای اقتصاد از آخرین تحولات رابطه تجاری با همسایه شمال‌شرقی گزارش می‌دهد

دروازه پرمخاطره آسیای میانه

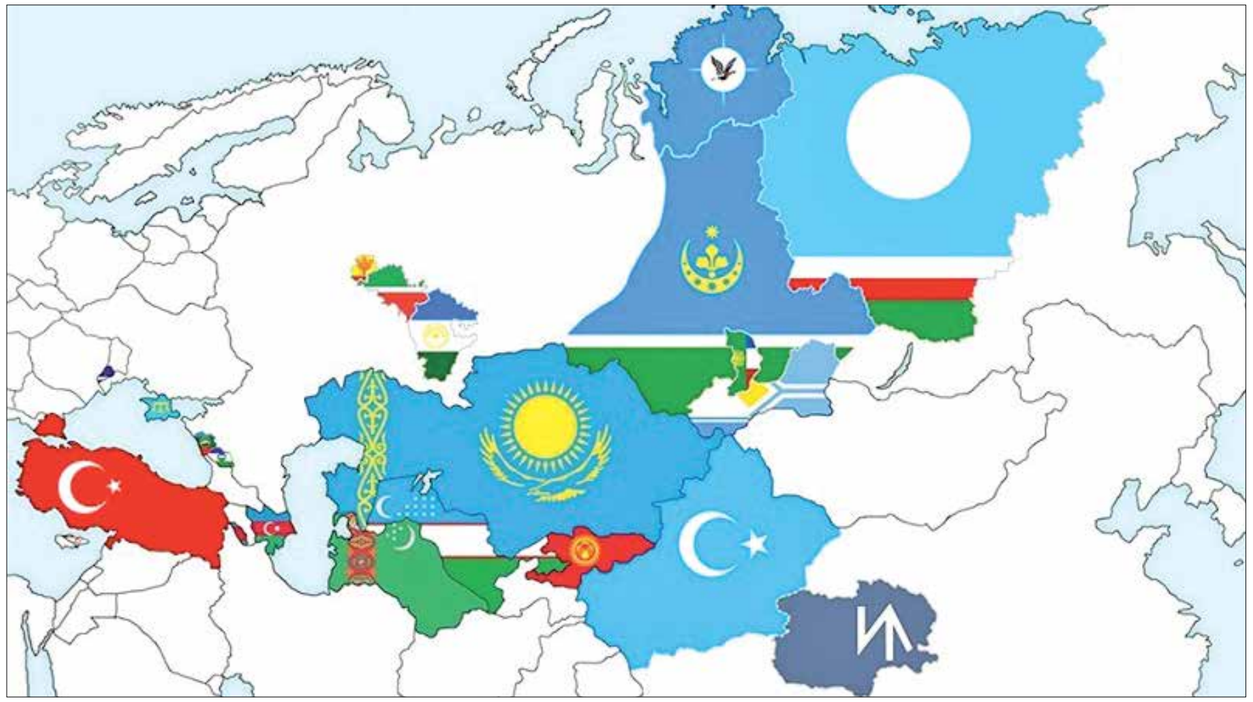

صدیقه نژادقربان
■ خبرنگار

دنیای اقتصاد: دیدار روسای جمهور دو کشور ایران و ترکمنستان از ۱۹ مارس ۲۰۲۲ و امضای تفاهم‌نامه‌های متعدد در حوزه‌های مختلف سیاسی و تجاری منجر به بازگشایی مرزهای دو کشور جهت ترانزیت ناوگان ایرانی از ترکمنستان به دیگر کشورهای منطقه آسیای میانه شده است. روابط ایران و ترکمنستان از زمان استقلال این کشور مسیری دوستانه را طی کرده و تنها در چند سال اخیر، به دلیل تحریم‌های اعمال شده بر ایران با چالش‌های جدی مواجه بوده است. ترکمنستان جزو اولین کشورهای تازه استقلال یافته بود که ایران در آن اقدام به تأسیس سفارت تخانه نمود. عشق‌آباد از چند جهت برای تهران دارای اهمیت است. نخست اینکه، ترکمنستان تنها جمهوری مسلمان‌نشین آسیای مرکزی است که در آب و خشکی با ایران هم‌مرز است. به علاوه، وجود مرزهای طولانی و مشترک بین دو کشور، ظرفیتهای اقتصادی ترکمنستان به ویژه در بخش نفت و گاز، نقش این کشور به عنوان دروازه ورود ایران به آسیای مرکزی، عضویت ترکمنستان در اکو و نقش کلیدی ترکمن‌ها در اجرای طرح‌های اکو به ویژه در زمینه حمل ونقل و نهایتا اهمیت این کشور به عنوان یکی از کشورهای ساحلی دریای خزر، از دیگر عواملی است که موجب توجه ویژه ایران به این همسایه شمال شرقی شده است. برای ترکمنستان نیز روابط با ایران اهمیت خاصی دارد. یکی از دلایل، نقش ایران در حفظ صلح و امنیت منطقه است. همچنین ایران می‌تواند به عنوان مسیر اصلی دستیابی ترکمنستان به آبهای آزاد مورد توجه قرار گیرد. وجود یک اقلیت ترکمن در ایران، از جنبه فرهنگی توجیه کننده این اهمیت است. در بعد اقتصادی نیز، علاقمندی ایران به خرید گاز از ترکمنستان و مسیر ترانزیت برای انتقال گاز این کشور به اروپا، مورد توجه دولتمردان ترکمن قرار دارد. نهایتا، ایران یک شریک تجاری قابل اتکا و تأمین کننده نیازهای اساسی ترکمنستان است. علاوه بر این، عامل حمل ونقل و ارتباطات هم در روابط دو کشور تأثیرگذار است. عدم دسترسی ترکمنستان به آبهای آزاد، باعث شده تا مسیر ارتباطی ایران برای ترکمنستان حائز اهمیت شود. افتتاح خط آهن مشهد-سرخس-تجن و خط آهن بافق-بندرعباس اقدامات مهمی در جهت توسعه ارتباطات و تجارت بین ایران و کشورهای آسیای مرکزی، به ویژه ترکمنستان بوده است.

ترکمنستان و دیگر کشورها آسیای مرکزی منجر به فاسد و معدوم شدن بسیاری از محصولات شد.

باتوجه به موضوعات مطرح شده، تفاهم‌نامه‌های جدید سیاسی و تجاری دو کشور پس از دیدار رئیس‌جمهورهای دو کشور بسیار حائز اهمیت است و می تواند بر روند مراودات دو کشور در آینده تاثیر گذار باشد.

● ادامه سخت گیری ترکمنستانی‌ها

برای بررسی بیشتر موضوع و بروزرسانی آخرین تحولات این حوزه با دو کارشناس و فعال در حوزه ترکمنستان به گفت‌وگو پرداختیم تا فرصت ها و چالش های پیش روی روابط ایران و ترکمنستان را بررسی کنیم. مجید محمدنژاد، رئیس اتاق مشترک ایران و ترکمنستان و احمد زمانیان رئیس کمیسیون حمل ونقل و ترانزیت اتاق مشهد به بررسی مراودات دو کشور، میزان استفاده از طرفیت‌های خراسان، بررسی وضعیت تردد ناوگان باری ایران در خاک ترکمنستان از سه مرز مشترک و برداشته شدن محدودیت تعداد ناوگان برای ورود به خاک ترکمنستان پرداخته‌اند.

زمانیان در زمینه بازگشایی مرزهای ترانزیت می‌گوید: ترکمنستان با این تفاهم‌نامه اجازه داد تا ورود ناوگان ایرانی به داخل این کشور آزاد باشد، البته این آزادی تنها در ترانزیت خوردروهای حمل بار از مرز سرخس و لطف‌آباد است که وارد ترکمنستان شوند و به کشورهای قزاقستان قرقیزستان تاجیکستان و دیگر کشورهای حوزه قفقاز عبور کنند. اما آنچه که مهم است اینکه باوجود بازگشایی مرزها برای تردد، حجم فعالیت‌ها چندان تغییر نکرده است. زیرا برای کالاهایی که باید از ترکمنستان عبور کنند، از هر کامیون ایرانی در هر کیلومتر، ۱/۵ دلار عوارض گرفته می‌شود که در مجموع حدود ۱۷۰۰ دلار عوارض از یک کامیون حمل بار گرفته می‌شود و این هزینه مانع ایجاد رغبت در ایرانیان برای عبور از کشور ترکمنستان می‌شود. این در حالی است که تا پیش از این تاجران ترکمنی تا نزدیکی مرز ایران آمده و کالا را از ناوگان ایرانی تحویل گرفته و خود به ترکمنستان و کشورهای دیگر می‌بردند در این شرایط عوارضی بر کالاهای ایرانی لحاظ نمی‌شد. بنابراین براساس گفته‌های زمانیان، این موضوع منجر به استقبال بسیار کمی از باز شدن مرزها به‌دلیل کرایه حمل و عوارض به ترکمنستان شده است. باتوجه به اینکه حجم بسیار بالایی کالا از طریق ترانزیت باید عبور کند این هزینه بسیار سنگین خواهد بود. بنابراین روابط تجاری با ترکمنستان اتفاق نخواهد افتاد تا مشکل هزینه‌های اضافی برطرف شود و درآینده روابط تجاری اقتصادی وسیاسی دو کشور به‌طور کامل شکل بگیرد. در حوزه خراسانات باید گفت که باتوجه به اینکه مرزهای مشترک زیادی با این منطقه دارد امکان تردد و جابجایی بالای کالاها می‌تواند به وضعیت پیش از کرونا بازگردد. خراسان مرز بسیار نزدیکی با عشق آباد پایتخت ترکمنستان دارد که شاهراهی برای رسیدن به دیگر کشورهای آسیای میانه است و ناوگان ترانزیتی و صادرات زیادی صورت می‌گیرد. اما همه این روابط تنها با برطرف شدن مشکل هزینه و حذف عوارض ترکمنستان از ایران رفع خواهد شد اگرچه از ۱۲ خرداد مرزها برای عبور ناوگان ایرانی آزاد شده است باید زمان بگذرد تا وضعیت مراودات دو کشور مشخص شود و در تنگناهای فعلی چندان نمی‌توان آینده پر ارتباطی را متصور شد. همچنین به لحاظ قراردادهای منعقد شده، در حال حاضرناوگان ایرانی محدودیتی برای عبور از ترکمنستان ندارند.

● اهمیت اجرایی شدن تفاهم نامه ها

اما رئیس اتاق مسترک ایران و ترکمنستان تغییر در وضعیت مراودات دو کشور پس از دیدار روسای جمهور دیدگاه خوشبینانه‌ای به این تفاهم نامه‌ها دارد و اینگونه بیان می‌کند:« ایران و ترکمنستان به جهت قرابت فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و اقتصادی همواره مراودات خوبی را با یکدیگر برقرار نموده‌اند ولی حجم مراودات در سالهای مختلف دستخوش تغییرات شده و تحت تاثیر عوامل مختلف فراز و فرودهایی را تجربه نموده است. ارتقای مراودات تجاری با ترکمنستان بسیار به مراودات سیاسی و تعاملات دولتها مرتبط بوده است. با مذاکرات صورت گرفته مابین مسوولان دو کشور و امضا تفاهم نامه‌های اخیر در حوزه های تجاری فرهنگی و اجتماعی قطعا حجم مبادلات افزایش خواهد یافت. به ویژه که مشکل ترانزیت و صدور ویزا با دعوتنامه حل شده است. ولی نکته مهم اجرایی شدن تفاهم نامه‌هاست که بایستی دائما پیگیری شود تا به نتیجه مناسب دست یابیم.»

محمدنژاد به اهمیت استان خراسان در گسترش این روابط اشاره دارد که بر این اساس اذعان می‌کند: «قرابت فرهنگی اجتماعی تجاری و مرزی میان ایران و ترکمنستان زمینه ساز رونق تجارت بین دو کشور است. بعد از بهبود شرایط و از سرگیری روابز مرز سرخس در خراسان رضوی از آن جهت که دروازه بین ترکمنستان و کشورهای حاشیه خلیج فارس ایران و اوراسیا می باشد توجه بدان بسیار گسترده‌تر یافته است. با رونق روابط مرز سرخس به منطقه ای سوق‌الجیشی تبدیل شده و به توسعه صادرات استان به خوبی کمک می‌کند. مرز لطف آباد نیز به جهت نزدیکی بسیار زیاد به خاک ترکمنستان و علاقه طرف ترکمن و ترک به استفاده از این مرز می تواند با توجه ویژه ای که بدان می شود رونق یافته و به توسعه تجارت استان کمک کند. بزرگی استان خراسان وجود طرفیت های مختلف توریسم پزشکی، جاذبه های مذهبی، جاذبه‌های گردشگری وجود معادن و کارخانه‌های مختلف می‌تواند گویای ظرفیت‌های صادراتی باشد که توجه بدانها ضروری است.»

نکته مهمی که محمدنژاد درباره چالش‌های پیش روی ناوگان ایران مطرح کرد اینکه : «ترانزیت کالا که بعد از کووید-۱۹ فقط با سیستم حمل و نقل ترکمنستان صورت می‌گرفت از اوایل خرداد تسهیل گردیده و امکان ترانزیت تا مرز ازبکستان برای کشورها فراهم شده است. ولی مساله مهم در این میان هزینه هاست. شبکه حمل و نقل ایران بایستی برای عبور از خاک ترکمنستان برای هر کیلومتر ۲/۵ دلار پرداخت نماید. که همین مساله انگیزه بازرگانان را جهت استفاده از کامیونهای ایرانی کم می کند و دلیلی شده است که آنان همچنان متمایل به استفاده از سیستم حمل و نقل ترکمنستان باشند؛ تا بدین وسیله هزینه حمل و نقل را کاهش دهند. البته امیدوارم این رقم به زودی کاهش یابد و ترانزیت کالا تسریع و تسهیل گردد. شروط دیگر ترانزیت کالا مانند انجام تست کووید، ارائه کلیه مدارک مورد نیاز برای ثبت پروسه های عبور ترانزیتی، ضدعفونی نمودن وسیله نقلیه و... از جمله مواردی است که به قوانین کشورها مربوط است و رعایت آنان الزامی است.»

محمدنژاد در پایان اضافه می‌کند: «در حال حاضر به واسطه عدم استفاده از سیستم حمل و نقل ایران و تمایل به ترانشیپمنت از حداکثر طرفیتی گمرکات استفاده نمی‌شود ولی امیدواریم با شرایط جدید بتوان از تمام ظرفیت مرزها استفاده نموده و به گسترش تجارت دست یابیم.»

در کنار مساله بدهی‌های ایران، رفتارهای خاص ترکمنستان در حوزه ترانزیت بین‌المللی نیز یکی از چالش‌های جدی در روابط دو کشور طی یک سال اخیر بوده است

خبر مرتبط

رایزنی برای کاهش هزینه ترانزیت

جواد جعفری، سرپرست نظارت بر گمرکات خراسان رضوی در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» به تشریح وضعیت مراودات ایران و ترکمنستان می‌پردازد و آینده روشنی را پیش روی روابط دو کشور پیش بینی می کند. جعفری سفر روسای جمهور دو دولت به کشور مقابل را آغاز تغییرات مهم و مثبت تجاری و سیاسی می‌داند و می‌گوید: « آنچه که تاکنون عمل شده بحث ترانزیت و کامیونهای حامل کالا است. این ترانزیت بصورت عبور ماشینهای ایرانی در مرز و نقطه صفر، و خالی شدن بارها که باید از طریق طریق ماشینهای ترکمنستان و یا با گاری از مرز عبور می‌کرد و به سمت ترکمنستان یا دیگر کشورهای منطقه آسیای میانه حرکت می‌کرد انجام می‌شد که پروسه‌ای طولانی و زمان‌بر بود. اما اکنون با توجه به دیپلماسی فعال ایران و ترکمنستان و قانونی که برای مرز لطف آباد تعیین شده، روند عبور سریع ترانجام می‌شود. حالا راننده‌های ایرانی با ارائه تست منفی کرونا و با اخذ ویزا می‌توانند مستقیم از مرز ترکمنستان عبور کرده و انتقال کالا را به شکل ترانزیت در خود ترکمنستان و یا دیگر کشورهای آسیای میانه انجام دهند.»

ناظر گمرکات خراسان رضوی می‌افزاید: «با توجه به تسهیل شرایط و قرار گرفتن در مسیر روال و عبور از بندر ترکمنستان و همچنین باتوجه به سیاستی که مقامات دو کشور از طریق رایزنی در پیش گرفتند، افق روشنی در آینده روابط ایران و ترکمنستان دیده می‌شود که این ارتباط برای دیگر کشورهای آسیای میانه نیز افزایش خواهد داشت.»

جعفری به هزینه مضاعفی که سفر کامیون های ایرانی در جاده های ترکمنستان و به دیگر کشورها می‌کند و درباره آخرین وضعیت تردد ناوگان باری ایران در خاک ترکمنستان از سه مرز مشترک اضافه می‌کند: «مشکلی در بحث تردد وجود ندارد و تنها مباحث هزینه‌ای در ناوگان حمل و نقل ایرانی وجود دارد. این هزینه‌هایی که ناوگان ایرانی باید بدهند نسبت به بسیاری از کشورها متفاوت است و مثلا ترکیه هزینه بسیار کمتری را نسبت به ناوگان ایرانی به ترکمنستان پرداخت می‌کند. این موضوع تا حدودی ما را در بحث صادرات و ترانزیت دچار مشکل می‌کند و منجر به عدم رقابت‌پذیری دیگر کشورها با ایران می‌شود. مقامات در حال رایزنی هستند تا هزینه‌های ترانزیت تا جای ممکن کاهش پیدا کند و روابط تجاری دو کشور گسترش یابد.

فعالان اقتصادی درباره رویکرد «محصول محور» و «کمی» به توسعه دانش‌بنیان‌ها در حضور معاون رئیس جمهوری اعلام نگرانی کردند

دغدغه دانش بنیانی صنعت

چمنیان: نقش بازار سرمایه در مسیر توسعه فناورانه خیلی مهم است. شرکت‌های دانش‌بنیان باید بتوانند جذب سرمایه کنند، در دنیا هم شرکت‌های بزرگ با ورود به بازار سرمایه نقش‌آفرینی کرده‌اند. البته این شرکت‌ها در کشور ما مشکلاتی جدی دارند

دنیای اقتصاد، مشهد: بیست و سومین نشست هیات نمایندگان اتاق ایران با حضور سورنا ستاری، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور هفته گذشته در تهران برگزار شد. در این نشست، فعالان اقتصادی به بحث درباره اقتصاد دانش‌بنیان و مسائل روز اقتصاد پرداختند و راهکارهایی برای اصلاح رویه‌ها و رفع مشکلات در حوزه‌های اقتصاد دانش‌بنیان ارائه دادند.

●نگاه سنتی مانع جهش شرکت‌های دانش‌بنیان است

به گزارش پایگاه خبری اتاق ایران، محمدعلی چمنیان، نایب‌رئیس کمیسیون کسب‌وکارهای دانش‌بنیان اتاق ایران در این جلسه از چالش‌های ورود شرکت‌های دانش‌بنیان به بازار سرمایه گفت: آینده اقتصاد به اقتصاد دانش‌محور گره خورده است. ۸۵ درصد از اقتصاد دنیا تا ۱۰ سال آینده به های تک وابسته است، تغییرات شرایط در دنیا اتفاق می‌افتد اما سهم ما زیر یک درصد است. آیا این سهم در دنیای رقابت‌پذیر جایگاهی برای ایران قائل خواهد شد؟

او ادامه داد: البته در کشور سیاست‌گذاری‌هایی انجام می‌شود، تصویب قانون جهش تولید دانش‌بنیان فرصت خوبی بود اما باید اتاق ایران در مسیر این اقتصاد نقش جدی بازی کند و دولت و مجلس این نقش را به رسمیت بشناسد.

چمنیان گفت: نقش بازار سرمایه در مسیر توسعه فناورانه خیلی مهم است. شرکت‌های دانش‌بنیان باید بتوانند جذب سرمایه کنند، در دنیا هم شرکت‌های بزرگ با ورود به بازار سرمایه نقش‌آفرینی کرده‌اند. البته این شرکت‌ها در کشور ما مشکلاتی جدی دارند. نگاه سنتی و تفکر محصول‌محور به‌جای فناوری محور آسیب ورود شرکت‌های دانش‌بنیان بورس و بازار سرمایه است. نگاه سنتی مانع جهش شرکت‌های دانش‌بنیان است.

چمنیان تأکید کرد: دارایی‌های نامشهود در عمده این شرکت‌ها وجود دارد، اما به آنها توجه کافی نشده است. هنوز دارایی نامرئی و فناوری‌ها به افزایش سرمایه بدل نشده است و البته وقتی چنین امکانی برای ثبت سرمایه ایجاد شود، مشکل مالیاتی ایجاد خواهد شد. برای همین خیلی از شرکت‌ها وارد این پروسه نمی‌شوند. نایب‌رئیس کمیسیون کسب‌وکارهای دانش‌بنیان اتاق ایران ادامه داد: از طرفی قبولاندن این ارزش‌گذاری به بازار سرمایه خیلی مسیر دشواری است که امیدواریم اتاق ایران، سازمان بورس و معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در ارزش‌گذاری شرکت‌های دانش‌بنیان همکاری کنند تا مشکلات این شرکت‌ها حل شود.

او گفت: قانون تأکید به تابلوی دانش‌بنیان در بورس دارد ولی همچنان به این مسئله توجهی نشده است. باید مسیر ورود شرکت‌های دانش‌بنیان به بازار سرمایه هموار شود.

●مفهوم اقتصاد دانش‌بنیان نیازمند بازبینی است

در ادامه بیست و سومین نشست هیات نمایندگان اتاق ایران، غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران با اشاره جایگاه اقتصاد دانش‌بنیان گفت: توجه ویژه به اقتصاد دانش‌بنیان را به‌وضوح می‌توان در برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های حاکمیت کشور ردگیری کرد، بااین‌وجود تجربیات کسب‌شده در دهه اخیر در راستای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان نشان می‌دهد به‌رغم تلاش‌های صورت گرفته، این سیاست‌ها هنوز انتظارات پیش‌بینی‌شده را برآورد نکرده‌اند.

به عقیده او، یکی از دلایل این امر فقدان دانش نظری موردنیاز برای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان است.

رئیس اتاق ایران ادامه داد: اقتصاد دانش‌بنیان دارای ماهیتی نظام‌وار است و تمامی مناسبات اجتماعی را در برمی‌گیرد. لذا نباید صرفاً به تعداد بنگاه‌هایی که در فعالیت‌های با فناوری بالا مشغول کار هستند، تقلیل داده شود. تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان مهم است اما باید توجه کرد این شاخص ماهیت نمادین دارد و کارکرد و اثربخشی این شرکت‌ها باید در تولید محصول پیچیده، ارزآوری، بهبود رقابت‌پذیری و افزایش بهره‌وری دیده شود.

شافعی ادامه داد: آمارهای بین‌المللی نشان می‌دهد بهره‌وری کامل عوامل تولید ایران به قیمت‌های جاری تقریباً طی ۳۰ سال گذشته به‌صورت مستمر یک‌روند نزولی را تجربه کرده است. همچنین کالاهای تولیدی کشور در زمره تولیدات پیچیده با سطح بالا فناوری بالا نیست. لذا باید یک بازبینی مجدد در مفهوم اقتصاد دانش‌بنیان، بایسته‌های آن و شاخص‌های اندازه‌گیری در سطح سیاست‌گذاری صورت گیرد.

رئیس اتاق ایران اظهار کرد: در حال حاضر نگرش جایگزینی واردات در راستای توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان، بین سیاست‌گذاران حاکم شده و تمرکز اصلی بر روی صرفه‌جویی ارزی است. درحالی‌که این مسئله به‌تنهایی برای توسعه اقتصادی کشور کفایت نمی‌کند و در کنار آن باید به تقاضای بنگاه‌های بزرگ داخلی و تقاضای خارجی هم توجه داشت. متأسفانه لینک بین شرکت‌های دانش‌بنیان با بنگاه‌های بزرگ در جهت تجاری‌سازی محصول چندان برقرار نیست و بعضاً محصولی تولید می‌شود که بنگاه‌های بزرگ خریدار آن نیستند. هم‌چنین غفلت از بازارهای جهانی و عدم نقش‌آفرینی در زنجیره‌های ارزش جهانی مانع رشد پایدار این شرکت‌ها گشته است.

ضمیمه هفتگی استان‌های خراسان

روزنامه اقتصادی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: دنیای اقتصاد تابان
■ مدیر مسوول: علیرضا بختیاری
■ نشانی: خیابان شهید مطهری، حدفاصل سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰
■ صفحه‌آرایی: محمد عسگری ■ لیتوگرافی و چاپ: امید نشر و چاپ ایرانیان
■ سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
■ دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
■ همکاران: صدیقه نژادقربان، بهناز رحیمیان، ابوالفضل حیدری
■ نشانی: مشهد، بلوار شهید صادقی، خیابان آپادانا، شماره ۱۳
■ تلفن: ۳۷۶۲۵۲۵۳-۰۵۱ و ۵-۳۷۰۵۶۸۵۶-۰۵۱
■ نسخه الکترونیک: www.Xhden.ir
■ سامانه ارتباطی: ۳۰۰۰۲۵۷۷۰۱

WWW.DONYA-E-EQTESAD.COM ● mashhad@ donya-e-eqtesad.com

خبر

قیمت پایه صادراتی محصولات کشاورزی تعدیل شود

در تنها نطق پیش از دستور بیست و سومین نشست هیات نمایندگان اتاق ایران، علی شریعتی‌مقدم، عضو کمیسیون کشاورزی اتاق ایران با اشاره به شرایط سه چهار سال اخیر اقتصاد کشور، از عدم تعدیل قیمت پایه‌های صادراتی محصولات کشاورزی انتقاد کرد و گفت: با افزایش نرخ ارز در این سال‌ها قیمت محصولات کشاورزی متناسب با شرایط تغییر نکرده و به‌روز نشده و باوجوداینکه وعده‌هایی که در جلسات متعدد با بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های مربوطه برای به‌روزرسانی قیمت‌ها داده شد، هیچ‌کدام تاکنون اجرایی نشده است.

این فعال اقتصادی ادامه داد: متأسفانه تعدیل نشدن قیمت پایه‌های صادراتی موجب قاچاق و گسترش اقدامات غیرقانونی می‌شود و این به صادرات آسیب می‌زند. دراین‌بین صادرکنندگان باید عوارض آب مجازی را هم پرداخت کنند و این عوارض به نادرستی مشمول همه انواع محصولات حتی زعفران و گیاهان دارویی می‌شود.

به عقیده شریعتی مقدم، اگر قرار باشد چنین سیاستی به نتیجه برسد باید شامل محصولاتی شود که واقعاً آب‌بر هستند و فقط اجرای هدفمند این قانون منجر به بهبود شرایط می‌شود.

وضعیت قرمز ۲ شهر خراسان رضوی

ایسنا: رئیس کمیته رسانه و اطلاع‌رسانی کووید ۱۹ دانشگاه علوم پزشکی مشهد گفت: بر اساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشهد و پنج شهر خراسان رضوی در وضعیت نارنجی و ۲ شهر در شرایط قرمز گرفت.

دکتر محمد پهلوان کاشی اظهار کرد: در حال حاضر شهرهای مشهد، گناباد، کوهسرخ، قوچان، سبزوار و تربت حیدریه در وضعیت نارنجی و کلات و کاشمر در وضعیت قرمز و همچنین شهرستان‌های بردسکن، جغتای، چناران، خوشاب، داورزن، جوین، بجستان، بینالود، خلیل‌آباد، درگز، فریمان، مه‌ولات و نیشابور در وضعیت زرد قرار دارد. سایر شهرهای استان نیز در شرایط آبی است.

وی با بیان اینکه روند افزایش تعداد بیماران سر پایی و بستری مبتلا به کرونا در خراسان رضوی افزایشی است، از عموم گروه‌های هدف خواست ضمن رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی، استفاده از ماسک، اجتناب از حضور در دور همی‌ها و حفظ فاصله اجتماعی نسبت به تکمیل یا دریافت دوز یادآور واکسن کرونا اقدام کنند.

رئیس کمیته رسانه و اطلاع‌رسانی کووید ۱۹ دانشگاه علوم پزشکی مشهد تصریح کرد: در حال حاضر ۳۶۹ بیمار مبتلا یا مشکوک به کرونا در مراکز درمانی استان بستری هستند که ۲۸۵ نفر از این تعداد متعلق به دانشگاه علوم پزشکی مشهد است.

پهلوان با بیان اینکه طی یک روز گذشته ۱۴۴ بیمار جدید مبتلا یا مشکوک به کرونا در مراکز درمانی استان بستری شدند، افزود: از این تعداد ۱۱۲ نفر در مراکز درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد بستری شده‌اند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی مشهد وی تعداد بیماران بدحال مبتلا به کرونا بستری در بخش‌های مراقبت ویژه استان را ۶۳ بیمار و سهم دانشگاه علوم‌پزشکی مشهد از این تعداد را ۵۳ نفر اعلام کرد. رئیس کمیته رسانه و اطلاع‌رسانی کووید ۱۹ دانشگاه علوم پزشکی مشهد با اشاره به اینکه طی یک روز گذشته بیش از ۱۲۰۰ بیمار مبتلا یا مشکوک به کرونا به مراکز خدمات جامع سلامت یا اورژانس بیمارستان‌ها مراجعه کردند، تصریح کرد: عموم مردم در صورت بروز علائم مشکوک به کرونا به نزدیکترین مرکز درمانی سطح یک و ۲ مراجعه کرده و از خوددرمانی و مراجعه دیرهنگام پرهیز کنند.

اشتراکات ایران و ترکمنستان و ظرفیت خراسان

احمد وخشیته / دانشیار دانشگاه دوستی ملل روسیه و کارشناس ارشد مسائل آسیای مرکزی و قفقاز

تقریبا شش ماه پس از آغاز دوره ریاست‌جمهوری «ابراهیم رئیسی» در ایران، «سردار بردی محمداف» نیز در ترکمنستان سکان ریاست‌جمهوری را به عهده گرفت و به نظر می‌رسد که روسای جمهور دو کشور اشتراکات قابل ملاحظه‌ای با یکدیگر دارند: این که بسیاری از ناظران انتظار تغییرات جدی و اصلاحات قابل تاملی در دوره ریاست‌جمهوری آنها ندارند؛ هر دو کشور در شرایط سختی در نظم منطقه‌ای و جهانی قرار دارند و مهمترین هدفی که پیش روی خود می‌بینند، حفظ وضع موجود و در سطحی ایده‌آل تثبیت قدرت کشورشان است و در عین حال یک دوران گذار سیاسی را سپری می‌کنند. در این میان یک اشتراک جالب نیز میان روسای جمهور کنونی ایران و ترکمنستان وجود دارد: سخنرانی‌های تاحدی مبهم که کافی است برای پی بردن به این موضوع به سخنرانی سردار بردی محمداف در کنفرانس اقتصادی سن‌پترزبورگ و یا نشست آب‌وهوا در گلاسکو توجه کنیم و یا صحبت‌های ابراهیم رئیسی در نشست شانگهای و یا دیدار با رئیس‌جمهور روسیه در مسکو.

با این مقدمه شاهد هستیم در همین مدت کوتاه از یک سو سردار بردی محمد محمداف تنها سه ماه پس از آغاز ریاست‌جمهوری‌اش برای دیدار با ابراهیم رئیسی به تهران سفر می‌کند و از سوی دیگر ابراهیم رئیسی دو هفته بعد برای شرکت در کنفرانس سران کشورهای حاشیه دریای خزر رهسپار عشق‌آباد می‌شود. اما یک موضوع نیز قابل ملاحظه است که نمایانگر همکاری‌های چندگانه رئیس‌جمهور ترکمنستان در منطقه است؛ نخستین سفرش به روسیه بود؛ سپس ایران و مقصد سوم عربستان و این مسیر به گمان من اتفاقی نیست و با توجه به بحران اوکراین و شکل گرفتن یک دو قطبی میان مسکو و واشنگتن رفتار بردی محمداف نشان می‌دهد او اگرچه به دنبال گسترش همکاری‌های منطقه‌ای است اما خود را در جبهه روسیه تعریف می‌کند و این اشتراک دیگر رئیس‌جمهور جوان ترکمنستان با همتای ایرانی خود است. البته ترکمنستان یک شباهت دیگر نیز با ایران دارد و اینکه هر دو کشور تجربه تسویه حساب‌های متقابل زیر سایه عدم دسترسی به سوئیفت را دارند.

در این بین اما اتفاق‌های مهمی نیز افتاده است از جمله از سرگیری سوآپ گاز ترکمنستان از مسیر ایران پس از شش سال وقفه. توجه داشته باشیم که پس از فروپاشی شوروی و استقلال کشورهای مشترک‌المنافع به جای مانده از شوروی، مبادله انرژی با ایران اهمیت زیادی پیدا کرد و این کشورها برای توسعه ظرفیت‌های اقتصادی خود به صادرات نفت و گاز خود به بازارهای اروپایی و آسیایی نیاز داشتند اما دسترسی آنها محدود بود و ما شاهد قراردادهای سوآپ نفت و گاز هستیم. به عنوان مثال در سال ۱۹۹۶ قراردادی میان ایران و قزاقستان به امضا می‌رسد که روزانه ۴۰ هزار بشکه نفت خام به ایران تحویل داده شود و در ازای آن جمهوری اسلامی در جنوب ایران آن میزان را به شرکای تجاری قزاقستان تحویل دهد. مشخصا مبتنی بر این ملاحظه دو مسیر سوآپ بالقوه انرژی با تمرکز بر همکاری‌های ایران، ترکمنستان و قزاقستان وجود دارد؛ از یک سو مسیر شرقی که نفت و گاز قزاقستان و ترکمنستان را از مسیر ایران به شرق چین منتقل کند و دیگری مسیر جنوبی که آن را به خلیج‌فارس و همکاران تجاری نورسلطان و عشق‌آباد تحویل دهد.

حالا اکنون قرارداد سوئیفت گازی میان ترکمنستان، ایران و آذربایجان یک پنجره جدید دیگر برای همکاری‌های انرژی است تا به موجب آن ایران گاز ترکمنستان را برای شهرهای شمالی شرقی خود دریافت کند و به همان میزان گاز در شمال غربی به جمهوری آذربایجان تحویل دهد تا از مسیر آذربایجان و ترکیه به اروپا صادر شود. مطابق این قرارداد سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز ترکمنستان از مسیر ایران سوآپ می‌شود؛ اگر چه برخی منابع خبری وابسته به کشور جمهوری آذربایجان از مذاکراتی برای دو برابر شدن این میزان صحبت می‌کنند؛ موضوعی که به واسطه بحران انرژی زیر سایه تحریم‌های اتحادیه اروپا و آمریکا در خصوص گاز روسیه می‌تواند ابعاد وسیعتری نیز پیدا کند؛ البته اگر عشق‌آباد و تهران تصمیم بگیرند به طور مستقل و مبتنی بر منافع اقتصادی خود بازیگری کنند.

میان سه دهه گذشته اما دو چالش جدی در موضوع سوآپ گازی ترکمنستان از سوی ایران وجود داشت؛ نخست اینکه گاهی کیفیت گاز ترکمنستان کیفیت پایینی داشت و دیگر اینکه همزمان با موقعیت‌های غیر عادی یعنی همزمان با شدت گرفتن سرما، عشق‌آباد بارها قیمت‌ها را به یکباره افزایش داده است که مشخصا می‌توان به موضوع اختلاف پیش آمده میان ایران و ترکمنستان بر سر بدهی چند میلیارد دلاری در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۸ اشاره کرد.

●جایگاه خراسان کجاست؟

اینکه خراسان تا چه حد می تواند از ظرفیت‌های به وجود آمده استفاده کند، باید گفت که، طبیعتا در چنین شرایطی، شهرهای مرزی بستر بسیار مناسبی زیر چتر توسعه اقتصادی کشورها هستند. توجه داشته باشیم پس از بحران اوکراین، روسیه در اروپا منزوی شده است و نگاه این کشور پهناور به سمت بازارهای آسیای است، از این جهت ملاحظه می‌کنیم که به یکباره موضوع کریدور شمال-جنوب بار دیگر بسیار پررنگ شده است. خب این بر کریدور از دو مسیر تامل شده است؛ یکی از سوی روسیه، جمهوری آذربایجان، جمهوری اسلامی ایران و از مسیر خلیج فارس به هند و دیگر روسیه، قزاقستان، ترکمنستان، ایران، بندر چابهار و اقیانوس هند. گسترش تبادلات تجاری حتی به صورت ترانزیتی طبیعتا ظرفیت‌های اقتصادی قابل ملاحظه‌ای را پدید می‌آورد؛ ظرفیت‌هایی که نه فقط متوجه ترکمنستان باشد، بلکه می‌تواند ظرفیت‌های وسیعتری به پهناوری تمام کشورهایی که در مسیر این ترانزیت قرار دارند را نیز در بر بگیرد. در کنار همسایگی موضوع همگرایی فرهنگی میان مردمان ایران و ترکمنستان نکته قابل ملاحظه‌ای است که می تواند به گسترش روابط اقتصادی میان دو کشور کمک کند، اما چالش پیش‌رو این است که به دلیل ساختار سیاسی دو کشور عموما شرکت‌های دولتی و یا خصولتی مسند امور تجاری را بر عهده دارند و از ابتکار عمل‌های بازرگانی مبتنی بر تجارت آزاد و سوداوری واقعی برخوردار نیستند.

در زمینه آخرین وضعیت تردد ناوگان باری ایران در خاک ترکمنستان از سه مرز مشترک این‌طور به‌نظر می‌رسد که؛ بر خلاف بال دیگر کریدور شمال- جنوب [مسیر روسیه، آذبایجان- ایران] خط آهن سرخس-مشهد-تجن دسترسی ریلی کامل وجود دارد، اگر چه مسیر جاده‌ای سرخس- فاریاب مشکلات زیادی را برای تردد کامیون‌ها طی سال‌های اخیر فراهم کرده است که در دوران کرونا این موضوع تشدید و منجر به بسته شدن مسیر شد؛ اما ظاهرا دیدار روسای جمهور دو کشور گره این مشکل را باز کرده است. توجه داشته باشیم که ترکمنستان تنها شش میلیون نفر جمعیت دارد و بخش قابل ملاحظه‌ای از تراز تجاری آن با روسیه و چین است؛ اما با این وجود در کنار همکاری‌ها در حوزه سوآپ انرژی و همچنین فروش برق از سوی ایران به این کشور، موضوع ترانزیت جاده‌ای ذیل کریدور شمال-جنوب بسیار اهمیت دارد و در شرایط کنونی که روس‌ها نیز در دو قطبی جدی با غرب قرار گرفته‌اند ایران باید از این فرصت استفاده کند؛ درست است که اکنون این همکاری تاکتیکی است و در یک مقطع خاص ممکن است پنجره‌ها باز باشد، اما در صورت یک دیپلماسی فعال چند جانبه و ایجاد رقابت میان تمام بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای این ظرفیت وجود دارد که آن را با سطحی بلندمدت‌تر و دامنه استراتژیک بکشاند.

عکس روز

زادآوری پلنگ ایرانی در پارک ملی تندوره خراسان رضوی

فارس: مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی گفت: دوربینهای محیط زیست در پارک ملی تندوره تصاویر یک قلاده پلنگ توله را به همراه مادرش به ثبت رساندند.

مهدی الهپور مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی اعلام کرد: تصاویر دوربینهای محیط زیست در پارک ملی تندوره نشان از زادآوری و تشکیل خانواده پلنگ ایرانی در این پارک است که چندی پیش از جفت گیری آنان تصویر برداری شده بود.

وی تصریح کرد: مشاهده این گونه با توله خود که حدود سه تا ۴ ماهه است نشان از از زایمان موفق این حیوان است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی گفت: استمرار نسل پلنگ ایرانی در پارک ملی تندوره که به عنوان بهشت پلنگ‌های ایرانی هم شناخته می شود توسط دوربین‌های تله‌ای و تحقیقاتی مستندسازی شده است و شیطنت‌های توله تازه متولد شده با پلنگ ماده و رابطه مادر و فرزندی این پلنگها در محدوده و موقعیتی که جفت گیری این پلنگ ماده مستند سازی شده قابل رویت است.

خبر

اختصاص ۲۰۰ میلیارد تومان بودجه زیارت به خراسان رضوی

فارس: رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی گفت: بعد از گذشت چهار سال وقفه در اختصاص بودجه زیارت به استان، امسال ۲۰۰ میلیارد تومان از این بودجه به خراسان رضوی اختصاص یافت.

رضا جمشیدی رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی گفت: بعد از گذشت چهار سال وقفه در اختصاص بودجه زیارت به استان، امسال ۲۰۰ میلیارد تومان از این بودجه به خراسان رضوی اختصاص یافت.

وی اضافه کرد: بودجه یاد شده در ذیل جدول ۱۰-ج قانون بودجه ۱۴۰۱ به خراسان رضوی اختصاص یافته و به منظور ایجاد زیرساختهای حوزه زیارت در بخشهای مختلف اعم از توسعه کمی و کیفی آن در نظر گرفته شده است.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی با اشاره به اعتبارات جاری خراسان رضوی در قانون بودجه ۱۴۰۱ گفت: آنچه در ابتدای سال گذشته در قانون بودجه پیش بینی شده بود هزار و ۲۲۵ میلیارد تومان بود که این رقم در سال جاری با افزایش ۲۵.۱ درصدی به مبلغ هزار و ۵۳۳ میلیارد تومان افزایش یافته است.

جمشیدی افزود: سهم اعتبارات جاری امسال خراسان رضوی از بودجه استانهای کشور، حدود ۵.۶ درصد است. وی ادامه داد: اعتبارات عمرانی خراسان رضوی در قانون بودجه سال گذشته، ۲ هزار و ۲۵۹ میلیارد تومان بود که امسال به ۲ هزار و ۸۴۹ میلیارد تومان افزایش یافت و بدین ترتیب خراسان رضوی ۵.۱ درصد از اعتبارات عمرانی کشور را به خود اختصاص داده است.

اولین همایش تابستان کتابی در مشهد برگزار شد

دنیای‌اقتصاد- مشهد: همایش تابستان کتابی در مشهد، باحضور معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی خراسان رضوی و ۴۰۰ نفر از علاقه مندان به کتاب و کتاب خوانی به همت شبکه ترویجی کتاب و کتابخوانی بوکزیستو برگزار شد.

جلیل معماریانی، مدیر مجموعه کتاب پردازان سه مرحله تاثیر گذار در فرهنگ را تغییر در نظام باورها با پیش نیاز آموزش و پژوهش و ترویج کتابخوانی ،تغییر در نظام ارزش ها که نیاز به ساختار و محصول دارد، نتیجه و محصول نظام باورها و ارزش ها دانست که خروجی این مراحل تغییر در نظام رفتارها و عملکردها است.

در ادامه مراسم توحید کریمی، مدیر مجموعه ترویجی «بوکزیستو» با بیان اینکه مسابقات کتابخوانی به تنهایی نمی‌تواند مروج کتابخوانی باشند گفت: شبکه سازی یعنی؛ تعامل و همکاری افراد برای رسیدن به یک هدف مشترک که برای رشد و توسعه شبکه به کمک حلقه های میانی و تک تک کسانی که خود را داعیه دار و مسوول فرهنگی کشورمی‌دانند، نیاز است .

کریمی ادامه داد:شبکه سفیران کتاب فرصتی برای کتابخوان های کشور است ،در این شبکه تمامی کتاب خوان های با هم در ارتباط هستند وفرصت برای افراد کتابخوان شکل می گیردومجموعه ترویجی بوکزیستو با آموزش ها تخصصی و تسهیل گری به افراد شبکه کمک می‌کند تا به یک مروج کتاب حرفه ای تبدیل شوند و در زمینه کتابخوانی مولد باشند. در پایان همایش ازاولین و تنها شبکه ی سفیران کتاب در ایران رونمایی شد.

Atiyeh Azaraein

عـــطیه آذرآئـــین

اولین بلاگر رنگ ایران

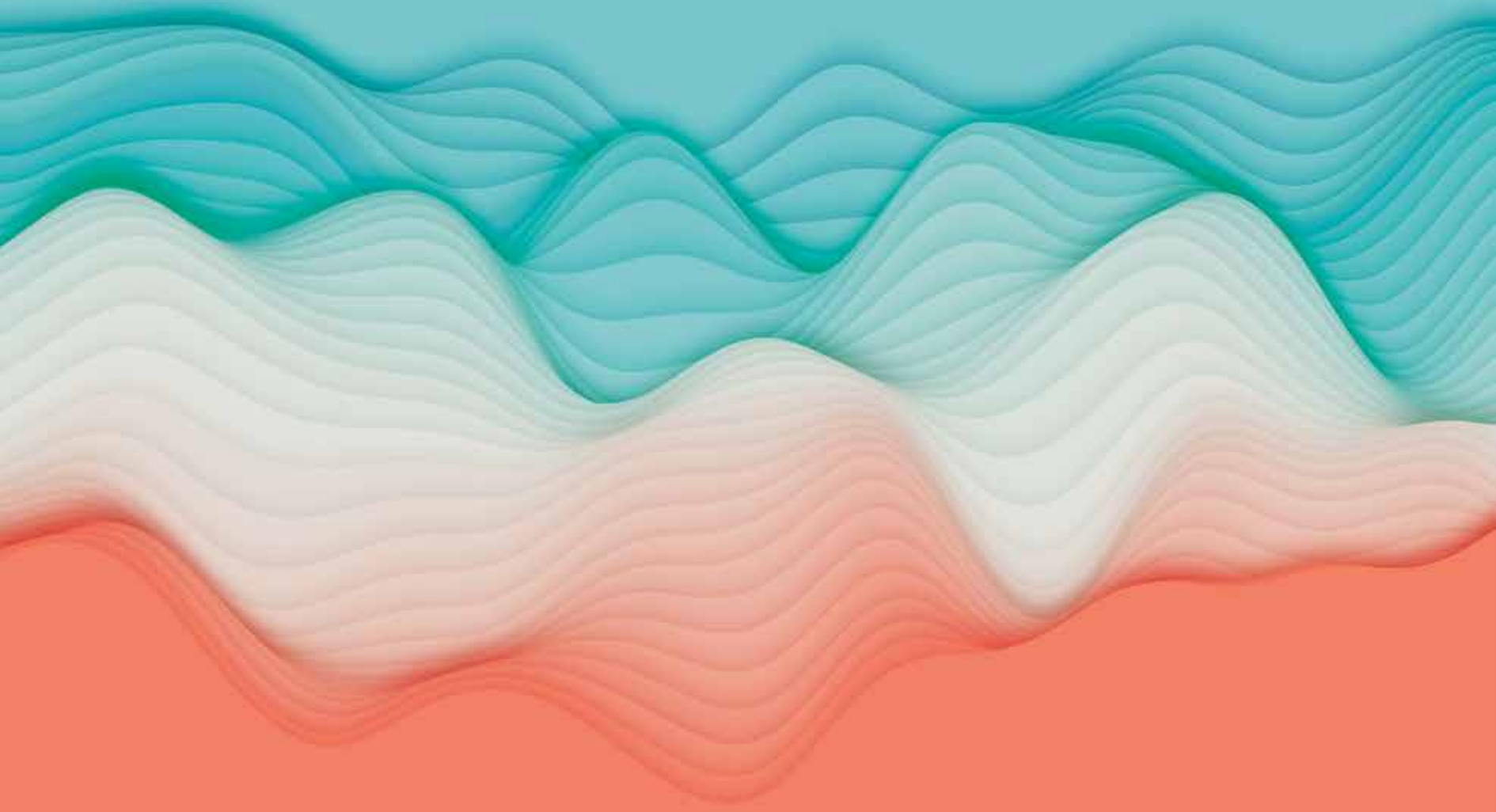

رنـــگ را حرفه ای بشناسید

www.atiyehazaraein.com

atieh_azaraein